

ТОШКЕНТ О'QSHOMI

ШАХАР
ИЖТИМОЙ-
СИЁСIIЙ
ГАЗЕТАСИ

XVI саҳоси
аср
Барча маъбалардан
олинган сўнги хабарлар

Газета 1986 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 122 (9.619) 2001 йил 19 октябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

ЯКУН ВА РЕЖАЛАР пойтахт фаолларининг йиғилиши

Тошкент шаҳар ҳокимлигида пойтахт фаолларининг Президент Ислам Каримовнинг яқинда халқ депутатларининг Тошкент шаҳар Кенгаши навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ҳамда 2001 йилнинг 9 ойида пойтахтни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва ил охиригача бажариладиган вазифаларга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими Рустам Шоабдурахмонов бошқарди.

Кун тартибда белгиланган асосий масала юзасидан Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, Иқтисодиёт ва статистика бош бошқармаси бошлиғи Нодир Хонов маъруза қилди. У хусусан, ҳисобот даврида пойтахтда иқтисодий ва унинг муҳим соҳаларининг ўсиш суръати, умумий макроиқтисодий мутаносиблик барқарорлигини таъминлашда изчил қадам қўйилганини таъкидлаб, санаотда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 109,9 фоизга, истеъмол моллари ишлаб чиқариш 105,3 фоизга, чакана савдо айланмаси ҳажми 5,3 фоизга, аҳолига пуллик хизматлар кўрсатиш 13,3 фоизга, маҳсулотлар ва хизматлар экспорти ҳамда капитал қўйилмаларининг ҳажми 100,2 фоизга ошишига эришилганини айтиб ўтди.

Шу билан бирга йиғилишда ҳисобот даврида шаҳар ҳўжалигида тарқибий ўзгаришлар жараёни ва иқтисодиётнинг айрим тармоқларини ислоҳ қилиш масалалари, шунингдек баъзи белгиланган дастурий тадбирларнинг бажарилиши тасдиқланган вазифалар ва белгиланган истиқбол кўрсаткичларига мос келмагани алоҳида қайд этилди. Афсуски, бу биринчи навбатда иқтисодиётнинг реал сектори — санаот корхоналарига тааллуқли бўлиб, ҳамон уларнинг кўчлигининг молиявий аҳоли анча оғирлигига қолмоқда. Масалан жорий йилнинг 1 сентябрга 2159 қарздор корхона бўлиб, уларнинг қарзи 97,5 миллиард сўми ташкил этган, 2503 та корхонанинг кредит қарздорлиги эса 137 миллиард сўмдан иборат бўлган. Ўз ўрнида бюджетга солиқлар бўйича қарздорликнинг ўсиши кузатилиб, у 13

миллиард сўмин ташкил қилган. Ушбу муаммо ишчи ва хизматчиларга ўз вақтида иш ҳақи тўлинишига салбий таъсир кўрсатмай қолмаган, албатта. Фақат 164 та корхонанинг иш ҳақи бўйича қарздорлиги 1 сентябрга қадар 1,3 миллиард сўмини ташкил қилган.

Маълумки, II қақирқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Президент Ислам Каримов Тошкент шаҳрининг сийсий, иқтисодий, ижтимоий ривожланиши масалалари ҳақида сўз юритиб, шаҳар ҳўжалиги тармоқларини киш мавсумига тайёрлаш бўйича алоҳида тўхталиб ўтган. Бугунги кундаги бу долзарб масала юзасидан йиғилишда Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Абдуқадир Тўхтаев маъруза қилиб, ушбу масала бўйича барча тадбирлар тармоқ корхоналари томонидан белгиланган жадвалга мувофиқ ва мамлакатимиз раҳбари томонидан айтиб ўтилган камчиликларни ҳисобга олган ҳолда амалга ошириладиганини айтиб ўтди. Хусусан, 15 октябрдан пойтахтдаги соғлиқни сақлаш ва халқ таълими муассасаларида иссиқлик мавсуми бошланиб, бугунги кунга қадар уларнинг иссиқлик билан таъминланиши ўрта ҳисобда 80-85 фоизни ташкил этмоқда. 20 октябрдан бошлаб кўп қаватли уйларда истикомат қилувчи аҳоли ҳам узлуксиз иссиқлик билан таъминланиши қайд этилди.

Йиғилишда шунингдек, шаҳарда жамоатчилик фаоллигини ошириш ва ҳавфсизлик, аҳоли осийшталлигини барқарор таъминлаш масалалари ҳам кўриб чиқилди. Ушбу масала бўйича шаҳар ҳокимининг ўринбосари Р. Ақромов маъруза қилди.

Кун тартибига киритилган масалалар юзасидан муҳокамада иштирок этган Ақмал Иқромов тумани ҳокими Абулқосим Маҳмудов, Бектемир тумани ҳокими Шуқурилла Ҳикматов, Шайхонтохур тумани ҳокими Мирқомил Одилов, шаҳар Соғлиқни сақлаш бош бошқармаси бошлиғи Алишер Исмолов, «Маҳалла» жамғармаси шаҳар бўлими раиси Аъзам Гадейбоевлар жорий даврда қилинган ишлар натижалари билан қисқача таништириб, жойларда кишки мавсумга тайёргарликнинг бориши, юзага келган камчиликларни бартараф этиш, мавжуд муаммолар ечимини хал қилиш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Кўриб чиқилган барча масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Шаҳар фаолларининг йиғилишида Вазирлар Маҳкамаси ахборот-таҳлил бошқармасининг раҳбари Галина Саидова иштирок этди ва сўзга чиқди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

КЕЧА

II қақирқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда 2001 йилнинг 9 ойида Тошкент шаҳрини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда ил охиригача халқлиниши талаб этилаётган вазифалар тўғрисида Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари Нодир Хонов ахборот берди.

Сессияда айрим сайлов округларида бўшаб қолган ўринларга халқ депутатла-

ри Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлари сайловини тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Унга асосан сайловлар 2001 йил 25 ноябрда ўтказилади.

Шунингдек Тошкент шаҳар Кенгашининг сессиясида кун тартибига киритилган бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сессияда Тошкент шаҳар ҳокими Рустам Шоабдурахмонов сўзга чиқди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИДА

Шаҳарни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва кузги кўчат экиш ойлигини ўтказиш тўғрисида

Шаҳримиз худудини Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигини нишонлаш арафасида барпо этилган ободонлаштириш иншоотларини кўкаламзорлаштириш, янги дов-дарахтлар билан тўлдирини ҳамда кузги ҳазон-реэгини ўз вақтида йиғиб олиш, уни ёнишга йўл қўймастик ва 2001 йил кузги кўчат экиш бўйича бир ойлигини ўтказиш мақсадида Тошкент шаҳар ҳокими пойтахтда 2001 йил 25 октябрдан 25 ноябргача ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва шаҳар худудининг санитар ҳолатини яхшилаш бўйича ойлик ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Унга мувофиқ ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва санитар ҳолатини яхшилаш ойлигини ўтказиш бўйича шаҳар ҳайъатининг таркиби ва кўчат экиш дастури тасдиқланди.

Туман ҳокимликлари, бош бошқармалар, трестлар, корхона ва ташкилотлар зиммасига меҳнат жамоаларини ҳамда

маҳалла ва мавзёлар аҳолисини ойлик мобайнида бириктирилган худудларни тозалаш, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига жалб этиш;

туман ободонлаштириш бошқармалари зиммасига эса Тошкент шаҳар худудиде тўқилган дарахт баргларини йиғиб, махсус ажратилган жойларда компост қилиш ишларини бажариш вазифаси топширилди.

Иқтисослаштирилган суғориш, кўкаламзорлаштириш ва гидротехник иншоотлар трести Ўзбекистон Республикасининг 10 йиллигини нишонлаш арафасида барпо этилган жабҳалардаги кўкаламзорлаштириш ишларини лойиҳага асосан охирига етказиши лозим.

Тошкент шаҳар Табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси зиммасига шаҳар худудиде экилган ўз манзарасини йўқотган, зараркунданлар билан зарарланган ҳамда аҳоли зич яшаватган худудларда баҳор мавсумида гуллаганда момиқ чиқарадиган терак дарахтларини далолатномалар асосида олиб ташлаш вазифаси юклатилди.

Биз тинчлик истаймиз

Муборак ТЕШАБОВЕВА,
техника фанлари доктори, профессор:

Хар бир одам ўзининг эртанги кунини ўйлаб, эртага ўзи ҳам, фарзандлари ҳам янада бахтли ва фаровон яшашини орзу қилади. Айниқса, биз оналар болаларимизнинг тинчлик-хотиржамликда, мусофаф осмон остида, тинч меҳнат қўноғида ҳаёт кеңишлигини истаймиз. Лекин дунёда террорчи, одамфурӯшлар бор экан, юрагимиз таҳликада бўлиши мумкин экан. Ёвуз террорчиларнинг манфур қилмишлари шундан далолат бермоқда. Лекин биз ишонимизки бутун дунё нафратига дучор бўлаётган кимсаларнинг санокли кунлари қолди. Биз уларнинг тез орада бу дунё юзидан умуман йўқ бўлиб кетишларига ишонамиз. Зеро, оналарнинг ниёти ниҳоятда пок ва олижанобдир, дуолари эса жуда тез ижобат бўлмай.

Ислам ЮСУПОВ,
фан номзоди:

— Инсон яшар экан, нимадир янгилик яратсам, юртимга фойда берсам, ундан фарзандларим фанларини яшаса деб эгу ниёт қилади. Лекин дунёда шундай тоифа кимсалар бор эканки, улар кимни зарар етказсам, кимнинг ёстигини қуритсам, қайси одамнинг дилини яраласам, кимнинг кулини кўкка совурсам дея жирканч мақсадларда яшайди. Ана шундай бадният, малъун кимсалар каторига биринчи навбатда террорчилар киряди.

Бугун хар биримиз уларнинг қилмишларини ўз қўлимиз билан кўриб, қалбимиз билан англаб турибмиз. Шунинг учун ҳам уларга нисбатан нафратимиз кучли. Ахир кон тўкиб, вайрон қилиб роҳатланидиган кимсаларни одам деб бўладими? Ана ўшаларни инсон болалари каторига кирита оласизми? Шу боис ҳам улар йўқ қилиниши, дунё тинчлигига раҳна солаётган бундай разилалар тағ-туғи билан тугатилиши керак. Шунинг учун ҳам Афғонистон худудиде олиб борилаётган харбий ҳаракатлар, терроризм ўқокларининг яқсон қилинаётгани, ушбу ҳаракатларни барча тинчликсевар кўчлар қўллаб-қувватлаётгани аср вабосига қарши қаратилганлигини барчамиз тўғри англамоғимиз лозим.

Президентимиз ўз Баёнотларида ва Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги муҳбири билан сўбатиде мамлакатимизнинг бу борадаги позициясини аниқ кўрсатиб бердилар. Тан олиш керак, бирдамликда ҳикмат кўп. Шунинг учун ҳам бариллаш терроризмдай офатнинг тугатилиши, яқсон қилиниши аниқ. Бу кимнингдир ёки қайсидир давлатнинг вазифаси бўлмай, юртимда тинчлик, осийшталлик бўлсин деган хар бир софдил инсоннинг бурчидир. Зеро шундай экан, хар биримиз атрофимизга зийракроқ боқайлик, ўз уйимизни, жондан азиз мустақил юртимизни ўзимиз асрайлик.

Жаҳонда

● Америка харбий ҳаво кўчлари Афғонистондаги толибларнинг харбий истеҳкомларига зарба беришни давом эттирмоқда. Хабарларга кўра **Бугун** тонгда Қандаҳор яна бомбардимон қилинган. **Кеча** эса харбий ҳаво кўчлари Қобул, Жалолобод, Қандаҳор ва Мозори Шарифни нишонга олган эдилар. Афғонистоннинг шимолидаги Мозори Шариф худудиде толиблар ва уларга қарши турган Шимолий Альянс кўчлари ўртасиде қаттиқ жанглар олиб боришмоқда.

● Австралия бош вазири Жон Ровард ўз мамлакатини АҚШ етакчилигидаги терроризмга қарши кураш халқаро коалицияга қўшилишини маълум қилди.

● Яқин кунларда Германия ҳам терроризмга қарши кураш халқаро коалицияга қўшилиди, деб хабар тарқатди «Рейтер» ахборот агентлиги.

● «Франс-Пресс» агентлигининг хабар беришича, «Қора сешанба» фожиаларидан сўнг Пентагон мулозимлари 30 минг нафарга яқин америкалик кўнгулдиларни мамлакат қуролли кўчлари сафига ёллаган.

● Яман ҳўкумати «Ал-Қоида» ташкилати билан алоқдорликда гумон қилинаётган маҳаллий «Ан-Нур» ҳамда «Аш-Шифо» компанияларининг банкдаги ҳисоб рақамларини ҳаракатдан тўхтатди.

● Украина ҳўкумати виза бериш масаласига алоҳиде назорат билан ёндошмоқда. Украина ташқи ишлар вазирлиги вакилининг баёнот беришича, Яқин Шарқ ва Жанубий Африка фуқаролари визага эга бўлиш учун вазирликнинг консуллик хизматидан руҳсатнома олиши шарт қилиб қўйилди.

● Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар молия вазирлари халқаро терроризмга қарши курашиш лойиҳаси асосида ушбу гуруҳларнинг молиявий таъминотларига чек қўйишга оид битимга келишишди.

● Сайҳақ вазир Рехавам Зеевининг тасофидий ўлимидан сўнг, Исроил Бош вазири ўз аскарлари томонидан қамал қилинган Фаластин худудларини ташлаб чиқиб кетилишини рад этди. Вазирга «Ҳайят» меҳмонхонасига қираётганида суиқасд уюштирилди ва у боши ҳамда бўйнидан ярланиб, қасалхонада вафот этди.

Талабаликка бағишлов

Яккасарой туманида жойлашган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида бу йил шу илм даргоҳига кириш nasib этган I-курс талабаларини қутлаш мақсадида «Талабаликка бағишлов» кечаси бўлиб ўтди. Кечада институт жамоаси, олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Яккасарой тумани бўлими ҳоҳимлари иштирок этишди.

Кириш имтиҳонларида энг юқори балл тўплаб I-курсга қабул қилинган талабаларни институт ректори, профессор Х. А. Алимova, «Маънавият ва маърифат» ишлари бўйича ректор ўринбосари А. А. Абдуғафоровлар табриқлаб, уларга рейтинг дафтарчаларини топширишди.

Шунингдек туман «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Кенгаши раиси У. Гуломов сўзга чиқиб, институтда ёшлар ижтимоий ҳаракатини фаоллаштиришда эъқиндан қўмақлашган факультет бошланғич таъкилоти етакчиларига туман «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг эъсалик совғаларини топширди.

Кеча сўнгги институтнинг «Ипак парилари» дастаси ва тумандаги Абдулла Авлоний номли маданият уйи санъаткорлари йиғилганларни ўз чиқишлари билан хушнуд этишди.

Маъруфжон НОРҚУЛОВ

Баркамол авлод — миллат кўрки

Шахримизнинг сўлим ва баҳаво «Чинобод» сўхатгоҳида турли тадбирлар, учрашулар, давра сўхатлари ўтказиб турилиши аёнанага айланган.

Кунни кеча сўхатгоҳда «Соғлом авлод» газетаси ҳодимлари билан учрашув бўлиб ўтди. Узаро мулоқотларга бой бўлган учрашувда оналар ва болалар соғлигини мустаҳкамлаш, Қорақалпоғистон вилоятининг Орол бўйи экологик муаммолари, оилада баркамол фарзандларни тарбиялаш, одоб-ахлоқ ҳақида сўз борди. Шунингдек қатнашчилар тахририятнинг келгуси ижодий режалари билан кизиқдилар.

Сўхатгоҳда мунтазам ўтказиладиган «Дил изҳори», «Сиз кутган учрашув», «Шеър азиз олам аро», «Вилоятлараро конкурс», «Яхши дам — меҳнатга ҳамдам», «Бизнинг меҳмон» каби қатор тадбирлар барчага манзур бўлмоқда. Сўхатгоҳда даволанаётган Мунаввар Абакова, Нигора Исмоилова, Орзу Отажонова, Замира Нанурзобоевалар даволаш маскани маъмуриятининг бундай ибратли ишларидан миннатдор эканликларини билдирдилар.

Абдувоҳид ТОЖИЕВ

ФАХРЛАНАМИЗ

Дилбар ИКРОМОВА,
Ўзбекистон халқ
артисти

— Бугунги кунда ҳамкасбларим қатори менинг ҳам қалбим фахр ва гурурга тўла. Қайта бунёд этилиб, мухташам қошага айланган театримизга «Миллий театр» мақоми берилгани ҳамда унинг Ўзбек Миллий академик драма театри деб номланиши барчамизни чексиз қувонтирди.

Шу жумладан Мустакилгимизнинг ун йиллик байрами арафасида кўпчилик ҳамюртларимиз қатори менинг ҳам меҳнатларим муносиб баҳолалиб «Ўзбекистон халқ артисти» деган юксак унвонга сазовор бўлдим. Бундан фахрланмай, қувонмай бўладими. Отахон театримиз саҳнасида кўп йиллар сеvimли устоз санъаткорлар Сора Эшонўраева, Наби Раҳимов, Амин Турдиев, Фани Аъзамов ва бошқалар билан ҳамнафас, ҳамкорликда ажойиб роллар ижро этиш nasib қилди. Бундан чексиз фахрланман.

Саҳна биз санъаткорлар учун муқаддас. Бугун мухташам қошага айланган Ўзбек Миллий академик драма театримиз таърифи тавсифини келтиришга оғизман. Ҳамма шароитларга эга янги гримхоналар, салобатли саҳнага қараб чексиз қувонамиз. Албатта бундай ютуқларга жавобан ўзбек миллий театри аъналарини изчил давом эттириб, шу театримизга мос ва хос, халқимиз маънавиятини бойлатган мазмунли баркамол саҳна асарлари яратилиши йўлида биз санъаткорлар янада масъулият билан самарали меҳнат қилишимиз лозим деб ўйлайман.

ТАНЛОВЛАР

малҳам бўлиши керак деб ўйлайман. Касбимга садоқат билан, меҳр қўйиб ишлаш менинг шарафли бурчимдир. Отам доим менга «Сен хато қилишинг мумкин эмас, беморларга меҳр керак, ширин сўз керак, уларга хушмуомалада бўл. Кўп ўқи, билим ол», дея насихат қилардилар. Кўрик-танловда олий мукофотга сазовор бўлганимдан жуда қувондим. Бу нафақат менинг, балки жамоамизнинг, устозларимнинг ҳам ютуқлари деб биламан. Менга ушбу танловда кўмак берган устозларим Н. Долимова, С. Расулова, Л. Тожибоевалардан жуда миннатдорман. Ўз касбига меҳр қўйган, беморлар дардига малҳам бўлишдек шарафли вазифани сиқидилдан адо этаётган Гулчехра Сатторовага ҳамisha халқимиз соғлиги йўлида фидойилик кўрсатиб, келгусида Республика бўйича ўтказиладиган ҳамширлар беллашувида ҳам омад кулиб боқишини истаимиз.

Гулором ҲАМИДОВА

Аёл борки, олам мунаввар

ҲАЁТ БОҒИНИНГ ГУЛЛАРИ

Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитаси саҳифаси

НИШОНДОРЛАРИМИЗ

Умид билан яшасин инсон

Ҳаётда жуда кўп воқеаларнинг гувоҳи бўламиз, турли тоифа инсонлар билан учрашиб, мулоқотда бўламиз. Гоҳида шундай одамлар билан танишиб, уларнинг қилаётган хайрли ва эзгу ишларидан хайратланиб қоламиз.

Ҳаётда меҳр-муруват, саховатга ташна одамлар кўп. Уларга ёрдам бериш, муруват кўрсатиш бу энг улуг, хайрли ва савоб ишлардан саналади. Мана шундай хайрли ишларга бош бўлиб келаётган, ўзининг ногиронлигига қарамай жамиятга ўз ўрнини топган, ўзгалар дарди билан яшаётган метин иродали ва фидойи инсон Зухра Раҳматуллаевадир. У 1988 йилда хасталик туфайли биринчи гуруҳ ногирони бўлиб қолган кўп қийинчиликларни бошидан кечирди. Санъатга, адабиётга бўлган меҳр уни ҳаётга қайтарди. У шеърлар ижод қила бошлади. Жаҳон адабиёти дурдоналаридан таржималар қилди. Кейинчалик кўнглида ўйлаб юрган режалари, орзулари сари дадил иш бошлади.

Иродали одам йўлида учраган ҳар қандай тўсиқлардан хатлаб ўтиб мақсадига эришади, албатта. Зухра ҳам ўз орзу-мақсади йўлида барча тўсиқларни энгиб ўтиб муваффақиятга эришди. Аввалига бор кучи ва имко-

ниятини сарфлаб 1999 йилда Ўзбекистон Ногиронлар жамияти тасарруфида «Азизим» номли кичик корхонани ташкил қилиб унга раҳбарлик қила бошлади. У корхонага ногирон аёлларни жалб қилиб иш билан таъминлади. Бундан ўзи ҳам, ўзи каби имконияти чекланган аёлларни ҳаётда умид билан яшашга, меҳнат қилишга ундади.

Хайрли ишларга қўл урган кишига омад ҳам кулиб боқавераркан. Зухранинг қалбига ҳаётга муҳаббат, эзгуликка интилиш яна ҳам кучайди. Ўзига бўлган ишонч, ирода ва матонати, шижоати уни яна хайрли ишлар сари ундади. 2000 йил февралда Тошкент шаҳар ҳокимлиги хотин-қизлар кўмитаси кўмағида «Имконияти чекланган аёллар ва болалар маънавият ва маърифат маркази»ни ташкил этиб унга раислик қила бошлади. Ушбу марказга ҳозирги кунда нафақат имконияти чекланган, балки соғлом, кам таъминланган оилалар-

нинг фарзандлари ва аёллар аъзо бўлиб хунар ўрганмоқдалар ҳамда билимларини оширмоқдалар. Бу ерда улар тикиш-бичиш, расомчилик, наққошлик, зардўзлик каби хунарларни кизиқиб ўрганишмоқда. Шунингдек, марказда компьютер ва инглиз тили ўрганадиган ўқув хоналари мавжуд.

— Мақсадим, имконияти чекланган аёллар ва болаларни жамиятда бошқалар каби тенг ҳуқуқли ҳаёт кечиртишларини, жамиятдан узилиб қолмасликларини, бошқалар сингари ҳаётда ўз ўрнларини топишларини жуда-жуда истаيمان. Уларни ҳаётга ишонч, умид билан яшашга ундайман. Ниятим бундай ишонларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, маънавиятини юксалтириш. Ҳаётга, Ватанга муҳаббат хиссини уйғотишдир.

Бу йил Зухра Раҳматуллаева учун ютуқларга бой йил бўлди. У май ойида «Етакчилик ва ҳамкорликни ривожлантириш» Халқаро анжумани иштирокчиси сифатида республикамайдан 14 нафар етакчи аёллар қаторида Американинг Орегон штатида сафарда бўлиб қайтди. У ерда АҚШ давлатининг маориф ва маданият департаменти томонидан ташкил этилган «Ногиронларни чиниқтириш ва етакчиликлга тайёрлаш» анжуманида иштирок этди. Америка сафаридан катта таассуротлар билан қайтган Зухраҳон янги йўли, янги режалар билан меҳнат қилишга киришди.

Мустакилгимизнинг ун йиллик байрами арафасида унинг меҳнатлари юксак баҳолиниб, «Шуҳрат» медали билан тақдирланди. Бу муваффақиятлардан кўнгли тоғдек кўтарилган Зухра Раҳматуллаеванинг қалбига эзгулик йўлида яна ҳам гайрат ва шижоат билан меҳнат қилиш, ҳаётга муҳаббат билан яшаш иштиқи туғилди.

Ҳа, олий мақсадлар, эзгуликлар сари интилган кишига толе ёр бўлади. Ўзгалар манфаати ва дарди билан ёниб яшаётган фидойи аёл Зухра Раҳматуллаеванинг ҳамisha йўли ойдин, эзгу ниятлари йўлдош бўлишини тилаб қоламиз.

Дилором ИКРОМОВА
СУРАТДА: Зухра Раҳматуллаева америкаликлар оиласида.

Ғолиб ҳамшира

грант при соҳиби бўлди.

Гулчехра ўз касбига меҳр қўйган, қўли энгил, хушмуомала, тиришқоқ ҳамширалардан. Ёшлигидан ҳамширалик касбига ҳавас қилар, оқ халат кийган шифокору ҳамшираларни кўрганда жуда-жуда хурсанд

бўларди. У Мирзо Улугбек туманидаги 207-мактабнинг 9-синфини тугаллаб, Чирчиқ шаҳар тиббиёт билим юртига ўқишга кирди. Ўқиб-ўрганди. Ўқини тамомлаб, ҳамшира бўлди. Ёшлигидан санъатга, адабиётга ҳам меҳри бандан Гулчехра ўзи билан биргаликда рақс тушиш, шеър ёзишни ҳам машқ қилиб борди.

— Ҳамширалик бу энг муқаддас, шарафли касб, — дейди Гулчехра. — Мен бу касбнинг нақадар захматли, масъулиятли эканлигини яхши биламан. Ҳамшира аввало оқ кўнгли, ширинсўз, қўли энгил ва қақдон бўлиши, беморлар дардига доим

Шахримизда мунтазам ўтказиб келинаётган турли хил мавзудаги кўрик-танловлар, маънавий-маърифий тадбирлар, ёшларнинг билим савияларини, иқтидорларини оширишда муҳим омил бўлмоқда.

Бу йил Истиклолимизнинг 10 йиллиги муносабати билан ҳамда «Она ва бола» Давлат дастурининг бажарилишини амалга ошириш мақсадида «Ибратли оила», «Ибратли қайнона», «Она нигоҳи — олам бешиги», «XXI аср маликалари», «Ҳамшира — 2001» кўрик-танловлари ўтказилди.

«Ҳамшира — 2001» кўрик-танловда ўн бир тумандан иштирок этган ҳамшира қизлар 5 та шарт бўйича беллашиб ўзларининг назарий билимлари, ўз касбларига бўлган садоқатларини намоян қилдилар. Ушбу кўрик-танловда қизлар орасидан Мирзо Улугбек туманидаги шаҳар марказий касалхонасининг ҳамшираси Гулчехра Сатторова олий мукофот —

ОЛТИНЧИ ГУЛШАН

Фаридун хашаматли, Искандар савлатли, адолатли шох бор эди. Унинг пойтахти Гулистон шаҳри бўлиб, бахт-икболга ҳамоҳанг эди. У ажиб жаннат янглиг шаҳар бўлиб, барча халқи соҳиб камолат эди. Унинг Эрам боғидек гулзору бустонлари бор эди. Неча-неча шаҳарлар унга тобеъ эди. Шохнинг барча кори бори адолатпешалиг бўлиб, унинг ҳукми бир йиллик масофада жорий эди. Жаҳон ичра саховатпеша, улус ҳақида яхши андешалик эди. Бироқ, у фарзандсиз бўлиб, шу боис ғам-андухга ҳамроҳ эди. Фарзанда кеча-кундуз эҳтиёмжанд бўлиб, фикру хаёли мулкига соҳиб бўлгудек бир посбон талабида эди. Оллоҳ-таоло инояти билан фарзандлик бўлди. Ўғилнинг юзи шарқдан чиққан кўшдек, чиройи боғи Эрамдан келган паридек эди. Уни кўрган одам, ажабо юлдуз узилиб ерга тушибдими ёки Юсуф иккинчи марта оламга келганимикин, деб ўйларди. Унинг номини Хуршид деб атадилар. Шох шод-хуррам бўлиб, ҳазина эшигини очиб, ҳаммага эҳсон улашди. Шох барча мунажжимларни йиғиб, фарзандим тоълидан хабар беринг, унинг тоълиёи наҳси ми ёки яхшими, келажакда унинг аҳволи қандай бўлади? Тахтим узра маскан курадим ёки ёшлиқда оламдан ўтадим? Ёки мусофирликда овора бўлиб, ғариблик ичра бечоралар бўлурму? Мунажжимлар ўша заҳоти кўллариға кўрбонни олиб, тоъле зарби ила таксимга солиб, ҳар бир нуктани пухта изоҳлаб, сўзга кирдилар.

— Эй шаҳаншоҳи замона — дедилар — сенга абадий бахт-икбол юз бермиш. Бу ўғлинг сенга муборак бўлғай, унинг бошидадир тожу давлат. Бироқ, оқиб орага фироқ тушадур. Худонинг тақдирига ҳеч чора йўқдур. Мусофир бўлғай ўн икки ёшида, не ишлар тушгай унинг бошига. Биронинг мулкига подшоҳ бўлғай, аммо сенинг ундан хабаринг бўлмайди. У ўттиз йил даврон сурғай Халаб шаҳрини ўз тасарруфига киритади. Шундан сўнг сен билан дийдор кўришиб, қолган умрини Гулистонда ўтказиши ва сенинг тахтинга соҳиб бўлур.

Шох бу сўзлардан хайрон бўлиб, паришонхотир бўлди. Тангрининг ишига ҳеч нарса қилиб бўлмайди — дедилар мунажжимлар. Уларнинг сўзи шохга маъқул бўлиб, яна адолат мезонига машғул бўлди. Шохнинг Доно исмли вазири бўлиб, ундан бир фарзанд вужудга келган эди. Унинг исмини Аторуд деб атаган эдилар. У ҳам шох ўғли туғилган тунда таваллуд топган эди. Иккаласи ҳам ўн икки ёшга кирди. Уларни мактабга бердилар. Улар бир-бирига ҳамдам, шоду хуррам эдилар. Улар худди икки юлдуз бир-бири билан жипслашгандек, кеча-кундуз бир-биридан ажралмас эдилар. Муаллим ҳар иккаласига таълим бериб ва ниҳоят ҳисоби абжад тахтасини машқига солди.

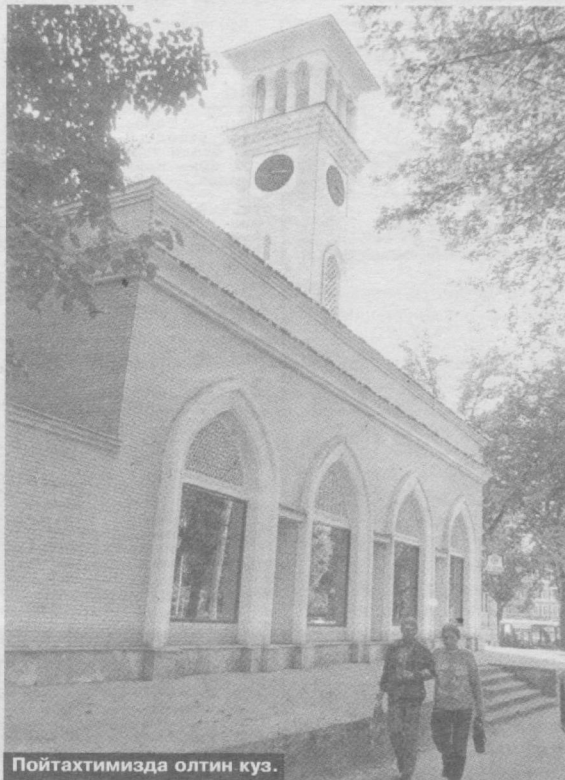
Бу шаҳарда бир бева хотин яшарди. Унинг ўтиргудек ўйи, егудек озиқ-овқати йўқ эди. Унинг бир ўғли бўлиб, у ҳам ушбу мактабда таълим оларди. У онасининг яққало агона фарзанди, қураб кўзи, жонининг сурури эди. Бир кун вазирининг ўғли гурурга йўл бериб, тасодифан бева ўғли билан урушиб, муштлашиб кетди. Шу пайт шаҳзода олдидаги тахтачани олиб боланинг бошига урди. Каттиқ зарбнинг оқибатида бола беҳуш бўлиб йиқилиб, тезда оламдан ўтди. Бу машъум хабарни шу заҳоти онаси эшитиб, ёқасини чок этиб, бошига қора солиб - мотам тутди. Юзини тирноғи билан тирнаб — жароҳатлаб, шох олдида бориб, «ўғлингдан дод устига дод» — деб, фарёд қилди. Бу дунёда менинг додимага етгин, аёл макомини тутиб, фарёдимага етгин! Шох мижародан хайрон бўлар, аммо қиёмат кун жазосидан қўрқарди. Шох деди: эй бева хотин, арзинг недур айтил! Эй шох, ўғлинг менинг ўғлимини уриб ўлдирди, адолат қилиб қасосимни бермансанг, тонгла қиёматда худдо қози бўлғай! Бу оламдан алам билан ўтарман, қиёмат кунни этаргиндан тутарман — деди бева.

Шох барча аҳли уламою фузалони йиғиб, улардан бу муаммонинг йўл-йўриқларини сўради. Эй диёнатли шох — дедилар, бу борада қасосга розилик билан ҳақ тўламоқлик фарзидир. Шариат ҳукми ана шундай жорий қилинғондир! Бу сўзни эшитгач, шохнинг ихтиёри қўлидан кетиб, бевага деди: юз минг дирҳамни берай даъвоингдан кечгин! Бева деди: эй шохи жаҳонгир, бу сўз билан дилимни оғритма! Агар тожу тахтингни, иқбол ила бахтингни, барча сийму зарингни, ҳатто мамлакатингни берсанг ҳам буларни бошимга ураманим? Талабим фақат ўғлим ўрнига ўғлингни бергин! Недурки мен фарзанд доғида қуйсаму, шох фарзанди билан шод-хуррам бўлса. Бу ишга мен ҳаргиз розимасман — деб, яна охи жиғирсуз тортиди.

Шох ўз ўғлини бева қўлига топширди. Бева уни ўлдирмоқ учун қўлига ханжар олди. Беванинг бу ҳаракатини кўрган аъёнлар фиғон чекиб, сен эй бева бу ишинг билан шохнинг дилига доғ солма, бугун шаҳзодан сендан тилаб олайлик-да, сенинг хоҳишингга мувофиқ бир иш қилайликки, шаҳзода ҳам ота-онасидан жудо бўлиб, яна қариндош-уруғларидан бегона бўлсин! Ота мулкидан йироқлашиб, ота билан ўғил ўртасига фироқ тушгай. Унинг юзини ҳаргиз кўрмагасан, то тирик жонсан ҳасрат ўтида қуймагасан. Бу сўзлар бева хотинга маъқул бўлди, аммо шу заҳоти шаҳзода она юртидан ихрож (чиқармоқ) қилинди. Бу билан беванинг кўнглини овлаб, шаҳзодан шаҳардан қувладилар. Шаҳзода бошига мусибат тушиб, борарга йўл тополмай овора бўлди. Шох эса адолатли мезон қилиб, умрининг мевасидан ажради. Қиёмат ваҳмидан кўркиб, ажайиб мевасин поймол қилди. Бу мева тожининг гавҳари эди. Шох бошидан тожини олиб ерга урди, оху нола хирмонини кўкка совурди.

Фитнанинг сабабчиси бўлиш вазирининг ўғли Аторуд бу ишлардан хабарсиз эди. У ўзинга-ўзи дерди: бу қасофат мен туфайли содир бўлди-ю нечун шаҳзода айбдор бўлур — деб, этагини белига боғлаб, йўлга тушди. У шаҳзоданнинг орқасидан бориб, унга етиб олди ва иккиси бир-бирини қучиб, кўп йўлгашибди. Иккови кўп шаҳру, неча тоғ ва неча даштларни кезиб сайр қилдилар. Ота мулки худудидан чиққач, неча кунлар хавф-хатарсиз йўл юрдилар. Ниҳоят, бир бовосига йўлиқдиларки, шамоли аждархонинг дамидек, хавоси камбағалларнинг ғамидек, тийғалари чаённинг ништаридек, суви эса овораларнинг кўз ёшидек эди. У ерда ҳатто девлар ҳам макон тутмас эди. Чунки тўрт томон чўл-биёбондан иборат эди. Бу биёбоннинг худуди йигирма кунлик йўл бўлиб, хавоси гармсел эди. Агар бу биёбонга Мажнун кириб қолгудай бўлса, чиқиб кетолмай водийда сарсон-саргардон бўларди.

Турғун ФАЙЗИЕВ тайёрлаган.
(Давоми бор).

Пойтахтимизда олтин куз.

Сўранг, жавоб берамиз

Мен Тошкент шаҳрида тураман. Қўшни Республикадан уйланганман. Биринчи фарзандимни хотиним онасиникига берган вақтда туғилганлиги сабабли гувоҳномами ўша ердан олган эдим. Тошкентга олиб келганимдан сўнг ўзим турадиган жойга рўйхатдан (пропискага) ўтказмаган эдим. Мана энди болага берилмаган нафақани ололмаيمиз. Ҳозир уни рўйхатга қўйсак, ўтиб кетган оилар учун (1,5 йиллик) болага берилмаган нафақани олишга ҳаққим борми?

Сиз ўзингиз яшаб турган туман ИИБ паспорт бўлимига мурожаат қилиб хотинингизни 6 ойчага мудатда рўйхатдан ўтказиб, кейин уни 5 йил мудатда доимий рўйхатдан ўтказишингиз мумкин эди, лекин сиз мана шу 1,5 (бир ярим) йил ичда хотинингизни ҳам, фарзандингизни ҳам рўйхатдан ўтказмагансиз.

Сиз фарзандингизни ўзингизга рўйхатдан ўтказишингиз шарт ва ундан кейингина нафақа олишингиз мумкин. Шунинг учун ҳам сиз ўзингиз яшаб турган туман ИИБ паспорт бўлимига мурожаат қилинг.

Мен ўзимга тегишли бўлган хонадонимни набирамга совға қилиб ўтказиб бермоқчи эдим, бу масалада кимга ва қарсга мурожаат этишим керак?

— Сиз ўзингизга тегишли бўлган хонадонни набирангизга совға қилмоқчи бўлсангиз бу иш бўйича ўзингизга яқин бўлган нотариал идоратга мурожаат этиб ҳаля шартномасини расмийлаштиришингиз мумкин, қўшимча маълумотларни эса ўзингиз мурожаат қилган нотариал идора ходимларидан олишингиз мумкин.

Биз яшаб турган ховли-жой буваимизнинг (отамнинг отаси) помиди. У киши 1958 йили, отам эса 1994 йили вафот этганлар. Мерос расмийлаштириш бўйича керакли ҳужжатларни, отамнинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномаларни ҳеч ҳам топилмаган шояси бўлмапти, Тошкент шаҳар ЗАГС архивидан ҳам ҳеч қандай ҳужжат топилмади. Бу борада нима маслаҳат бера оласиз?

Сиз бу масала бўйича «қариндошлик фактини тасдиқлаш» ҳақида туман фуқаролик ишлари судига мурожаат этиб, ўзингизнинг ишингизни ҳал этишингиз мумкин.

Кимгадир ўз исми ёки фамилияси улғайганидан кейин ёқма қолса, уни ўзгартириш мумкинми? Ахир шундай воқеалар бўлади-ку, ҳаётда...

— Сиз ҳақда Колексимизнинг 226-моддасида алоҳида қайтлар бор. «Фамилия, исм ва ота исмини ўзгартириш ҳақидаги аризалар ариза берувчи ўн олти ёшга тўлгандан кейин у яшаб турган жойдаги фуқаролик ҳолати лалолатномаларини ёзиш органи томонидан кўриб чиқилади. Фамилия, исм ва ота исмини ўзгартириш тўғрисидаги ҳулоса ички ишлар органлари томонидан ушбу шахс тегишлича текширувдан ўтказилганидан кейингина тузилиши мумкин» дейилган ушбу моддада.

Мен 2000 йилнинг охиригача боқувчисини ўқутганлик нафақасини олаётган эдим. Яқинда турмуш қурдим. Нафақа олишим давом этадимми?

Боқувчисини вафот этганлиги сабабли тайинланган нафақани олиш ҳуқуқи уни олаётган шахс (эр ёки хотин) янги ниҳоддан ўтгандан кейин ҳам сақланмай қолади.

Жавоблар Юнусовд туман 6-Давлат нотариал идораси нотариуси Икромжон ИСМОИЛОВ ва тахририят ходимлари томонидан тайёрланди.

Хурматли ҳамшаҳарлар! Ўзингизни қизиқтирган масалалар юзасидан 132-11-39 телефонига қўнғироқ қилсангиз малакали мутахассислар ёрдамида саволларингизга батафсил жавоб беришга ҳаракат қиламиз.

Бу ажиб дунё

Чақалоқ учун бир туп дарахт

Италия парламенти дунёда биринчи бўлиб ажайиб қонун қабул қилди. Эндиликда оилада фарзанд туғилиши билан ёки чақалоқ туғилган йилнинг 12 ойи давомида бир туп дарахт ўтказилиши шарт ва бу албатта, маъмурият рўйхатидан ўтказилиши керак. Бу ишни янги қонун талаб этади ва шу қонунга асосан дарахт муҳофаза қилинади. Рўйхатдан ўтган кўчатлар ўрмон ҳўжалиги ихтиёрида бўлади.

Кичкина ҳам, дароз ҳам олинмайди

Италия ҳукуматининг янги декретида кўрсатилишича, куруқликдаги ҳарбий-ҳаво қўшинларида ва флотда хизмат қиладиган зобитларнинг бўйлари 165 сантиметрдан кам бўлмаслиги, қарабинчиларнинг команда таркиби учун эса 170 сантиметр бўлиши айтилган. Италия қўшинларида икки метрли дарозлар ҳам хизмат қилишолмайди. Зобитларнинг бўйлари 195 сантиметрдан юқори бўлмаслиги лозим.

Тезроқ харид қилсангиз нархи пасаяди

Париждаги аёллар пойабзалларни дўконларидан берида қизиқарли янгилик пайдо бўлди. Бундан буён харид қилаётган буюмлари учун 10 дақиқадан кам вақт сарф этган хариддорга шу буюмининг нархи 10 фоиз камайтириб сотилади.

Энг зарарли мавжудот — ким?

Америкадаги ҳайвонот боғларининг бирида галати нарсага кўзингиз тушади. «Ушбуни яхшилаб кўрмасдан туриб, бошқа нарсаларга қарашнинг асло қизиғи йўқ!»

Албатта, ёзувни ўқиб, боққа келувчилар беихтиёр уша плакат томон одимлайдилар. Унда: «Сиз ойнага қараб сайёрадаги энг зарарли мавжудотни кўриб турибсиз. У ҳеч нарса барпо этмасдан туриб, ҳамма нарсага қирон келтирмоқда. Хайриятки, у ҳали ҳамма нарсани йўқ қилиб ташлашга муваффақ бўлолмади. Сиз ҳозир ана шу сақланиб қолган ажайиботларнинг гувоҳи бўласиз. Энди эй, инсон, бор, ҳаммасини кўр ва ўйла!» деб ёзилган.

Тез оммалашган сартарошхона

Парижда ажайиб сартарошхона мавжуд. Кўплас сартарошлар иш вақтида ўз миждозлари билан галлашсини ёқтиришмайди, айримлари эса аксинча кўп гапиришади. Миждозлар ҳам худди сартарошларга ўхшаб икки тоифа. Шунинг учун ҳам салон эгаси камгапларга алоҳида ва сергал, спорт, сибасат, оилавий аҳвол билан қизиқувчи, ёлғон-яшқлар ишқибозларига атаб эса алоҳида хоналарни жиждозлаган. Мана шу ишлар туфайли сартарошхона ҳозир жуда оммавийлашиб кетган.

Мухаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА тайёрлади.

Шарқ дурдоналари

● Ёмонлик қилган кишидан ўч олиш кўлдан келса ҳам, унинг қилган ёмонлигини кечириш эзгу хулқларнинг кўркемигидир.

● Бировдан ҳаё, уят келса, ҳаё ўрнини бало олади.
● Хеч бир сабабсиз кулиш нодонлик аломатидир.
● Тўрт нарса тўрт нарсага муҳтож, яъни улуғлик — адаб-ға, шодлик — хотиржамликка, яқинлик — муҳаббатга ва ақл — тажрибага муҳтождир.

● Бир донишманд ўз ўғлига насиҳат қилиб айтади:
— Икки нарсани мендан ол, сенга керак бўлади: биринчиси, нимани сўзламоқчи бўлсанг, ўйламасдан сўзлама, иккинчиси, нима қилмоқчи бўлсанг тадбирсиз қилма.

● Афлотун ҳақим айтади:
— Агар душманинг бирор иши тўғрисида сендан маслаҳат олмақчи бўлиб ёнингга келса, унга тўғри ва яхши маслаҳат бер. Ёмон маслаҳат бериб ундан ўч олишни асло кўнглингга келтирма. Унинг сендан маслаҳат сўраб келиши сен билан ошно бўлишни истаганидир. Инсонга лойик бўлган хайрихоҳлик шудир.

Байт:
**Кимки бўлса хуш чирою хушқилиқ,
Доимо кўргай жаҳонда яхшилиқ.**

● Боболаримиз: «Бировга чоҳ қазисанг, ўзинг йиқиласан» деб бежиз айтмаганлар. Бировга ёмонлик қилган киши тезда жазосини кўради.

ҲИКОЯТ. Қадим замонда ҳасадчи бир бой одамнинг камбағал, лекин ўзининг хулқ-атвори туфайли халқнинг ҳурматига сазовор бўлган қўшниси бор эди. Қўшнисининг халқ қошидаги иззат ва ҳурматини қўролмайдиган ҳасадчи нобакор бой у бечорани ўлдирмоқчи бўлди.

Бир куни ҳалиги қўшни қишлоққа бормоқчи бўлиб отланган эди, ҳасадчи бой дарҳол ҳолва пиширтирди ва унга ўткир заҳар аралаштирди. Кейин иккита нон билан бирга камбағал қўшнисининг қўлига бериб айтди:

— Қўшни, қишлоққа бормоқчи бўлганингизни эшитдим, сизга раҳим келиб, дарҳол ҳолва пиширтирдим. Иккита нон билан бирга ҳолвани сизга келтирдим, йўлда қорнингиз очикқанда бир ерга ўтириб тановул қиларсиз.

Камбағал қўшни бойнинг келтирган ҳолва билан нонини олди. Қўшни ҳасадчи малъун бойга миннатдорчилик билдириб, йўлга ташди. Ярим йўлга етганда сув бўйида ўтирган икки йигитни кўриб қолди. Бу йигитлар сув бўйида дам олиб ўтирган эдилар.

Камбағал қўшни улар ёнига келди. Йигитларнинг очикқанларини сезиб ҳолва билан иккита нонни уларга тақдим этди. Йигитлар ҳолвани едилару, дарров жон бердилар. Камбағал қўшни бу ҳолни кўриб, хайратда қолди. Қолган нон билан ҳолвани олиб орқага қайтди. Дарҳол шаҳар бошлиғига бориб ҳолва билан нонни берди ва бўлган воқеани баён қилди.

Шаҳар бошлиғининг буйруғи билан иккита йигитнинг жасадини келтирдилар. Кейин шаҳар бошлиғи ҳасадчи бойни чақиртириб унга ҳолва, нон ва икки йигитнинг жасадларини кўрсатди. Ҳасадчи бой йигитларнинг жасадларини кўргач, ёқасини йиртиб дод деб йўлга ўликлар устига ўзини ташлади. Бу йигитлар ўша нобакор, ҳасадчи бойнинг ўз ўғиллари эдилар. Шундай қилиб, бировга чукур қазиган бой ўз чукурига йиқилди.

Байт:
**Хар кишиким бировга қазғай чоҳ,
Тушгай ул чоҳ аро ўзи ногоҳ.**

ҲИКОЯТ. Ёмон феъл-атворли бир одам олим, фозил одамнинг мажлисида ярамас ва куракда турмайдиган сўзлар сўзлашга киришди. Мажлисда ўтирганлар уни чикариб юбормоқчи бўлдилар. Фозил киши уларнинг фикрини қабул қилмади, у кишини ёнига олиб, кўп маслаҳат қилди, ёмон ҳаракатлардан тийди.

Эртаси кун у киши олим-фозилнинг хузурига келиб, узр айтди. Бундан кейин ноҳўя иш ва ҳаракатлар қилмасликка ваъда берди. Олим мулоийм сўзлар айтиб, унинг узрини қабул қилди. Хар ким қилган ишига пушаймон қилиб узр айтса, узрини қабул қилиш лозимдир.

Куларнинг бирида бир тилшунос олим кемада сафарга чиқибди. У даргадан: — Сарфу наҳвини (тилшунослик) биласанми? — деб сўрабди. Дарга бу борада ҳеч нима билмаслигини айтибди. Тилшунос унга жавобан: — Эсиз, ярим умринг бекор ўтибди, — дебди. Шу пайт бйрон туриб кема сувга гарқ бўла бошлабди. Дарга олимдан: — Сузишни биласанми? — деб сўрабди. Олим сузишни билмас экан. — Дарга унга: — Эсиз, бутун умринг зое кетибди, — дебди.

Бу бир ривоят. Аммо унинг замирида ҳақиқат асослари бор. Чунки киши жамиятда яшар экан, у тил воситасида мулоқот қилади, алоқа аралашувида катнашади, ўз фикр-мулоҳазаларини, ҳис-туйғу ва истақларини тил орқали етказиши. Чиройли сўзлаш, таъсирчан нутқ эгаси бўлиш учун эса тилшунослик биланридан хабардор бўлиш керак.

Дунёда неча хил тил бор биланисими? Дунёдаги 6 миллиард инсон 2976 хил тилда сўзлашар экан. Шулардан жаҳондаги қўлбақ давлатлар ўз давлат тилига эгадир.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 4-моддасида ўзбек тилининг давлат тили эканлиги белгилаб қўйилган. Ўзбекистонда 14 миллион халқ шу тилда сўзлашади ва уни ўз она тилим дейди. Бундан ташқари республикада 60 дан

ортик халқ ва элатлар яшайди. Уларнинг тили, урф-одатлари, анъаналари давлат томонидан ҳимоя қилинади.

Тил билган эл билади», дейди халқимиз. Ўз она тилини яхши билган, уни ҳурмат қилувчи киши ўзга тилини ва халқни эъозлай билади.

Ривоят қиладиларки, бир куни турк (ўзбек), форс, араб, йунон йўлда кетишаётса, биров уларга бир танга берибди. Улар тангани олиб бозордан агулик харид қилишмоқчи бўлибди.

Туртовни ўз тилларида «узум» дегўтган эканлар...

Ўзбек тилига Давлат мақомининг берилиши бу тилимизнинг асрий тушовлардан озод бўлиши, софлиги ва озодлиги, невожланшига омил бўлди. Истиклол шарофати билан турли ўқув муассасаларида давлат тили билан бир қаторда турли хорижий тилларнинг ўргатилиши ўша халқлар билан биродарлик муносабатларининг ўрнатилишига замин ва республикамиз тараққиётининг асосий шартларидан биридир.

**Дилдора АБДУЛЛАЕВА,
ЎзРФА тил ва адабиёт институти кичик илмий ходими.**

ТИЛ БИЛГАН — ЭЛ БИЛАДИ

БЎШ ВАҚТИНГИЗДА

«Д» ҳарфли бошқотирма

Ёйлар буйича: 1. Доира шаклида тўзилган саф. 2. XVIII аср француз файласуф адиби. 3. Харир газлама. 4. Модданинг муайян миқдорини ўлчаш асбоби. 5. Бинокорлик ашёси, тоғ жинси. 6. Яманда пул бирлиги. 7. Хона жиҳози, мебель. 8. Портловчи модда. 9. Алишер Навоийнинг «Сабъан сайёр» дostonи қаҳрамони. 10. Фикр ва мулоҳазани тасдиқловчи асос, ибтидо. 11. Автомобиль русуми. 12. Ҳиндистондаги йирик кўмир хазаси. 13. Биринчи бўлиб назимий «Шохнома» ёзган X аср ўзбек шоири. 14. Ўзбекистондаги шаҳар. 15. Давлатнинг бош идораси. 16. Кишининг ўз қўли билан ёзилган хат. 17. Беморга тиббий ёрдам қўратиши. 18. Бангладеш пойтахти. 19. Тутқич. 20. Таомга лаззат берувчи моддалар мажмуи. 21. Автомобилини таъмирлашда фойдаланиладиган асбоб. 22. Италия мумтоз шоири. 23. Европадаги давлат. 24. Бирор фаолиятга ундаб берилган маслаҳат. 25. Металл, ёғоч ашёларга ишлов беришда ишлатиладиган қурилма. 26. Тоғликдаги ўтиш қўлай бўлган жой. 27. Қадимий ёзув анжومي. 28. Машгулотга катнов ҳисоби. 29. Олиб борилган фаолиятдан олинган наф, фойда. 30. Мевали даррахтнинг «онаси». 31. Беморга дорини белгиланган қабул қилиш меъёри. 32. Сенегал давлати пойтахти.

Муаммонома

Очкич сўзлар: 1. Мусулмон оламининг буюк муҳаддис таърифни олган ватандошимиз — 14, 2, 9, 5, 18, 3, 10.

2. Ўзбек шоири Чустий достони — 20, 3, 10, 3, 20, 4, 5, 11, 7.

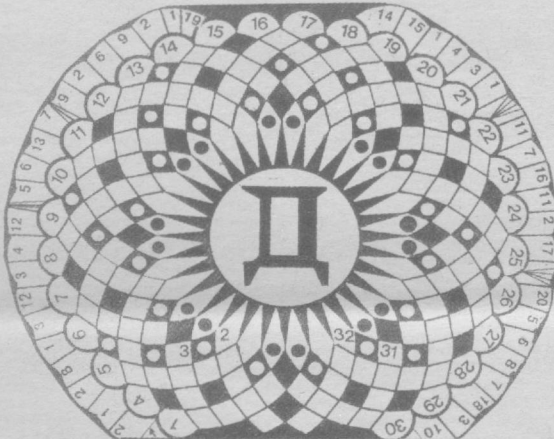
3. Узун оёқли қўшлар туркумининг қарқаралар оиласига мансуб парранда — 16, 7, 19, 9, 2, 6.

4. Марказий Осиёдаги тарихий вилоят — 13, 15, 8, 17.

5. Манзарали ўсимлик — 12, 2, 1.

Энди шакл атрофидаги рақамларни очкич жавоблари асосида ҳарфлар билан алмаштириб муаммоноmani хал этинг. Улардан ҳикматли сўз ва унинг муаллифи бўлган ўрта аср алломасининг исми шарифини билиб оласиз.

Тузувчи Фозилжон ОРИПОВ

Газетанинг шу йил 12 октябрда берилган бошқотирманинг жавоблари:

Белгиланган хонадан рақам атрофида соат миля йўналишида: 2. Юнусовод. 4. Хавааскор. 5. «Дилхиҷоғ». 8. Усмонови. 9. Ҳайдаров. 12. Махлсий. 15. Деҳлавий. 16. Бурхон.

Ёйлар буйича: 1. Далв. 3. Сули. 6. Сато. 7. Лавх. 10. Аамал. 11. Асад. 13. Сехр. 14. Илло.

Шакл атрофида «занжири» ҳолида: 17. Шахрисабз. 18. «Зафарнома». 19. Абай. 20. Йилнома. 21. Арк. 22. Кабиса. 23. Асп. 24. Рустам. 25. Мулк. 26. Кафолат. 27. Транзистор. 28. Раис. 29. Сузиш.

Муаммонома

Очкич сўзлар: 1. «Лағзи». 2. Мис. 3. Кон. 4. Хат.

Ҳикмат: Саломатлик — инсоннинг хазинаси.

«02»: ХОДИСАЛАР

● Кечки нонушадан кейин дам олиб ўтирган Бектемир туманида яшовчи М. Ким, хонадонига бехосдан бостириб кирган ниқобли икки кишини кўриб, кўркүдан котиб қолди. Улар хонадон эгасига куч ишлатиб, «Сони» русумли видеоманитофонни 25 дона видеокассеталари билан, «ДЭУ» русумли қараоке ўйинини ҳамда 15.000 сўм пулни олиб тезда кўздан гоийб бўлишди. Лекин, уларнинг ниқоблари ҳам ўйлаганларидек, иш силлиқ кечиганга ёрдам беролмади. Ички ишлар идоралари ходимларининг тезкор чора-тадбирлари натижасида «шоввозлардан» бири қўлга олинди. Қизғини шундаки, у шу маҳалла фуқароси Р. К. бўлиб чиқди. Энди у ниқоб остидаги ўз шериги тўғрисида нима дея оларкин?

● Мирзо Улугбек туманида истикомаат қилувчи В. Живуцкая ўз хонадонидан алюмин қозони ўғирланганлиги тўғрисида дарҳол «02» хизматига қўнғироқ қилди. Хар қандай вазиятда шай ҳолда турувчи милиция ходимлари бу гал ҳам ўғирликни очига эришдилар. В. М. исмли «ўғри бола» қозони билан биргаликда навбатчи қисмга келтирилди.

● Куппа-кундуз куни Яккасарой туманидаги «Конституция» маҳалласида велосипед ўғирлаб кетилди. Қутулмаганда пиёда қолиб кетган велосипед эгаси Л. Ковальский дарҳол милиция ходимларига хабар берди. Воқеа жойидан «тайёр улов» ёрдамида ҳам узоқроққа кетолмаган анди-жонлик Р. Х.ни тезкор гуруҳ ходимлари дарҳол тутиб олишди.

● Акмал Икромов туманидаги «Ўрикзор» озиқ-овқат бозорига келган қоракалпогонистлик тадбиркор аёл У. Ибрагимова суммасидан 5.200 сўм пулни ўғирлатиб қўйганлиги тўғрисида дарҳол милиция ходимларига хабар қилди. Қўрилган чора-тадбирлар зое кетмади. Аввал ҳам судланиб, тавбасига таянмаган З.И. далилий ашё билан ушланди.

● Чилонзор туманида яшовчи С. Гофурова уйдан озиқ-овқат махсулотларининг ўғирлаб кетилганини билган заҳотиёқ милиция ходимларига сим қоқди. Қўрилган чора-тадбирлар натижасида жиноятни содир этган шу туман фуқароси Ф. М. далилий ашёлар билан ушланди.

● Яккасарой тумани, Қунаев кўчасидаги уйлاردан бирида лифт бир мунча вақт ишламай қолди. Чунки, унинг тор-моз галтагини номалўм «техника ихлосмандлари» ўғирлаб кетишди. Тезкор қидирув харақатларидан сўнг ўғирлар С.К. ва В.К. эканлиги аниқланиб далилий ашё билан қўлга олинди.

● Юнусовод туманида истикомат қилувчи Н. Алимова хонадонига галати ўғирлик содир этилди. Дераза ойналарини шоша-пиша синдирганча хонага кирган номалўм шахс, «БК-1500» русумли совутич ва телефон аппаратини олиб қочган. Аммо анчагина оғир вазиға эға бўлган «ўлжа» ўриға на-соби этмай қолди. Милиция ходимларининг тезкор чора-тадбирлари натижасида қўлга олинган бу ўғри, шу туман фуқароси В. Т. бўлиб чиқди.

**Самаритдин ҲАКИМОВ,
Тошкент шахар ИИБ
Матбуот хизматининг
жамоатчи мухбири,
милиция катта мурхбири.**

**Бош муҳаррир
Акмал АКРОМОВ**

Манзилмиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

Муассис:
Тошкент шаҳар ҳокимлиғи

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар:
133-28-95, 132-11-39;
факс: (3712) 133-29-09.

Ҳажин — 2 босма табоқ офсет усудида босилади.
2668 нусхада босилади. Қўзғоғ бичими А-2

**Душанба, чоршанба
ва жума
кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 209**

Газета Ўзбекистон Давлат матбуот қўмитасида 10-рақамли йилга рўйхатга олинган

Нашири етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги пошта бўлимларига ёки «Тошкент поштами» — 133-74-05 телефонга мурожаат қилишнинги мумкин.

Газета «Тошкент оқшомининг» компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашрийт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Шарқ дурдоналари

Оз-оз ўтганиб домо бўлув...

● Ёмонлик қилган кишидан ўч олиш қўлдан келса ҳам, унинг қилган ёмонлигини кечириб эзгу хулқларнинг кўркамроғидир.

● Бировдан ҳаё, уят кетса, ҳаё ўрнини бало олади.
● Ҳеч бир сабабсиз қулиш нодонлик аломатидир.
● Тўрт нарса тўрт нарсага муҳтож, яъни улуглик — адабга, шодлик — хотиржамликка, яқинлик — муҳаббатга ва ақл — тажрибага муҳтождир.

● Бир донишманд ўз ўғлига насиҳат қилиб айтади:
— Икки нарсани мендан ол, сенга керак бўлади: биринчиси, нимани сўзламоқчи бўлсанг, ўйламадан сўзлама, иккинчиси, нима қилмоқчи бўлсанг тadbирсиз қилма.

● Афлотун ҳақим айтади:
— Агар душманинг бирор иши тўғрисида сендан маслаҳат олмоқчи бўлиб ёнингга келса, унга тўғри ва яхши маслаҳат бер. Ёмон маслаҳат бериб ундан ўч олишни асло кўнглинга келтирма. Унинг сендан маслаҳат сўраб келиши сен билан ошно бўлишни истаганидир. Инсонга лойиқ бўлган хайрихоҳлик шудир.

Байт:

**Кимки бўлса хуш чирою хушқилик,
Доимо кўргай ҳақонда яхшилик.**

● Боболаримиз: «Бировга чоҳ қазисанг, ўзинг йиқилсан» деб бежиз айтмаганлар. Бировга ёмонлик қилган киши тезда жазосини кўради.

ХИКОЯТ. Қадим замонда ҳасадчи бир бой одамнинг камбағал, лекин ўзининг хулқ-атвори туфайли халқнинг ҳурматига сазовор бўлган қўшнисини бор эди. Қўшнисининг халқ қошидаги иззат ва ҳурматини кўролмайдиган ҳасадчи нобакор бой у бечорани ўлдирмоқчи бўлди.

Бир куни ҳалиги қўшни қишлоққа бормоқчи бўлиб отланган эди, ҳасадчи бой дарҳол ҳолва пиширтди ва унга ўткир заҳар аралаштирди. Кейин иккита нон билан бирга камбағал қўшнисининг қўлига бериб айтади:

— Қўшни, қишлоққа бормоқчи бўлганингизни эшитдим, сизга раҳим келиб, дарҳол ҳолва пиширтдим. Иккита нон билан бирга ҳолвани сизга келтирдим, йўлда қўшнингиз очикқанда бир ерга ўтириб тановул қиларсиз.

Камбағал қўшни бойнинг келтирган ҳолва билан нонни олди. Қўшни ҳасадчи малъун бойга миннатдорчилик билдириб, йўлга тушди. Ярим йўлга етганда сув бўйида ўтирган икки йигитни кўриб қолди. Бу йигитлар сув бўйида дам олиб ўтирган эдилар.

Камбағал қўшни улар ёнига келди. Йигитларнинг очикқанларини сезиб ҳолва билан иккита нонни уларга тақдим этди. Йигитлар ҳолвани едилару, дарров жон бердилар. Камбағал қўшни бу ҳолни кўриб, ҳайратда қолди. Қолган нон билан ҳолвани олиб орқага қайтди. Дарҳол шаҳар бошлиғига бориб ҳолва билан нонни берди ва бўлган воқеани баён қилди.

Шаҳар бошлиғининг буйруғи билан иккита йигитнинг жасадини келтирдилар. Кейин шаҳар бошлиғи ҳасадчи бойни чақиртириб унга ҳолва, нон ва икки йигитнинг жасадларини кўрсатди. Ҳасадчи бой йигитларнинг жасадларини кўргач, ёқасини ийртиб дод деб йиғлаб ўликлар устига ўзини ташлади. Бу йигитлар ўша нобакор, ҳасадчи бойнинг ўз ўғиллари эдилар. Шундай қилиб, бировга чукор қазиган бой ўз чуқурига йиқилди.

Байт:

**Ҳар кишиким бировга қазғай чоҳ,
Тугшай ул чоҳ аро ўзи ногоҳ.**

ХИКОЯТ. Ёмон фёъл-атворли бир одам олим, фозил одамнинг мажлисида ярамас ва куракда турмайдиган сўзлар сўзлашга киришди. Мажлисда ўтирганлар уни чиқариб юбормоқчи бўлдилар. Фозил киши уларнинг фикрини қабул қилмади, у кишини ёнига олиб, кўп маслаҳат қилди, ёмон ҳаракатлардан тийди.

Эртаси кун у киши олим-фозилнинг ҳузурига келиб, узр айтади. Бундан кейин ноҳўй иш ва ҳаракатлар қилмасликка ваъда берди. Олим мулоим сўзлар айтиб, унинг узрини қабул қилди. Ҳар ким қилган ишига пушаймон қилиб узр айтса, узрини қабул қилиш лозимдир.

ОИЛА ДАВРАСИДА

Кунларнинг бирида бир тилшунос олим кемада сафарга чиқибди. У даргадан: — Сарфу наҳви (тилшунослик) биласанми? — деб сўрабди. Дарга бу борада ҳеч нима билмаслигини айтибди. Тилшунос унга жавобан: — Эзиб, ярим умринг беко ўттибди, дебди. Шу пайт бундан туриб кема сувга гарк бўла бошлабди. Дарга олимдан: — Сузишни биласанми? — деб сўрабди. Олим сузишни билмас экан. Дарга унга: — Эзиб, бутун умринг зое кетибди, — дебди.

Бу бир ривоят. Аммо унинг замирида ҳақиқат асослари бор. Чунки киши ҳаётини ашар экан, у тил воситасида мулоқот қилади, алоқа аралашувида қатнашади, ўз фикр-мулоҳазаларини, хис-туйғу ва истақларини тил орқали етказиши мумкин.

Чироили сўзлаш, таъсирчан нуқт эгаси бўлиш унга эса тилшунослик билан алоқа аралашувида қатнашади, ўз фикр-мулоҳазаларини, хис-туйғу ва истақларини тил орқали етказиши мумкин.

Дунёда неча хил тил бор биласизми? Дунёдаги 6 миллиард инсон 2976 хил тилда сўзлашар экан. Шуллардан жондағи қўлба давлатлар ўз давлат тилига эгадир.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 4-моддасида Ўзбек тилининг давлат тили эканлиги белгилаб қўйилган. Ўзбекистонда 14 миллион халқ шу тилда сўзлашади ва уни ўз она тилим дейди. Бундан ташқари республикаимизда 60 дан

ортиқ халқ ва алатлар яшайди. Уларнинг тили, урф-одатлари, анъаналари давлат томонидан ҳимоя қилинади.

«Тил билган эл билади», дейди халқимиз. Ўз она тилини яхши билган, уни ҳурмат қилувчи киши ўзга тилини ва халқни эъзозлай билади.

Ривоят қиладиларки, бир куни турк (Ўзбек), форс, араб, юнон йўлда кетишар экан, биров уларга бир танга берибди. Улар тангани олиб борибди.

Ўзбек тилига Давлат мактабининг берилиши бу тилимизнинг асрий тўшовлардан озод бўлиши, софлиги ва озодлиги, ривожланишига омил бўлди. Истиқлол шарофати билан турли ўқув муассасаларида давлат тили билан бир қаторда турли хорижий тилларнинг ўргатилиши ҳам халқлар билан биродарлик муносабатларининг ўрнатилишига замин ва республикамиз тараққиётининг асосий шартларидан биридир.

Дилдора АБДУЛЛАЕВА, ЎЗРФА тил ва адабиёт институти кичик илмий ходими.

ТИЛ БИЛГАН — ЭЛ БИЛАДИ

деса, юнон — стафилийни мактабди. Бу баҳс устига келиб қолган доно киши уларни бозорга олиб бориб айтган нарсаларини кўрсатибди. Туртовол ҳам ўз тиллариди «узум» деган эканлар...

Дилдора АБДУЛЛАЕВА, ЎЗРФА тил ва адабиёт институти кичик илмий ходими.

БЎШ ВАҚТИНГИЗДА

«Д» ҳарфли бошқотирма

Ёйлар буйича: 1. Доира шаклида тузилган саф. 2. XVIII аср француз фойласуф адиби. 3. Ҳарир газлама. 4. Модданинг муайян микдорини ўлчаш асбоби. 5. Бинокорлик ашёси, тоғ жинси. 6. Яманда пул берилиги. 7. Хона ҳижози, мебель. 8. Портловчи модда. 9. Алишер Навоийнинг «Саъбаи сайёр» дostonи қаҳрамони. 10. Фирв ва мулоҳазани тасдиқловчи асос, исбот. 11. Автомобиль русуми. 12. Хиндистондаги йирик кўмир қазваси. 13. Биринчи бўлиб назмий «Шохнома» ёзган X аср ўзбек шоири. 14. Ўзбекистондаги шаҳар. 15. Давлатнинг бош идораси. 16. Кишининг ўз қўли билан ёзилган хат. 17. Беморга тиббий кўрсаткиш. 18. Бангладеш пойтахти. 19. Туткич. 20. Таомга лаззат берувчи моддалар мажмуи. 21. Автомобилни таъмирлашда фойдаланиладиган асбоб. 22. Италия маммутоз шоири. 23. Европадаги давлат. 24. Бирор фаолиятга ундаб берилган маслаҳат. 25. Металл, ёғоч ашёларга ишлов беришда ишлатиладиган қурилма. 26. Тоғлиқдаги ўтиш қўлай бўлган жой. 27. Қадимий ёзув анжومي. 28. Машғулота қатнов ҳисоби. 29. Олиб бориладиган фаолиятдан олинган наф, фойда. 30. Мевали дарактининг «онаси». 31. Беморга дорини белгилашга қароб қилиш метери. 32. Сенегал давлати пойтахти.

Муаммонома

Очқич сўзлар: 1. Мусулмон оламнинг буюк муҳаддис таърифини олган ватандошимиз — 14, 2, 9, 5, 18, 3, 10.

2. Ўзбек шоири Чустий дostonи — 20, 3, 10, 3, 20, 4, 5, 11, 7.

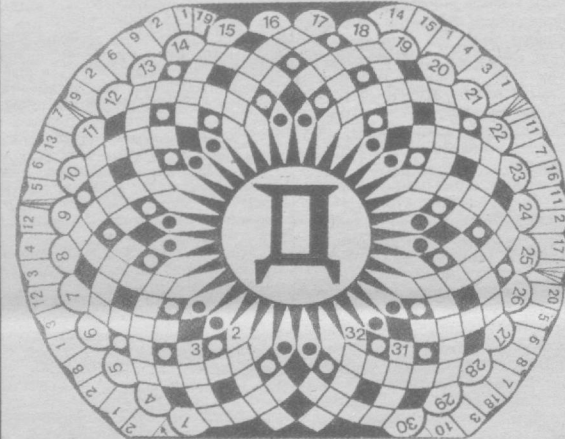
3. Узун оёқли кушлар туркумининг қарқаралар оиласига мансуб парранда — 16, 7, 19, 19, 2, 6.

4. Марказий Осиёдаги тарихий вилоят — 13, 15, 8, 17.

5. Манзарали ўсимлик — 12, 2, 1.

Энди шакл атрофидаги рақамларни очқич жавоблари асосида ҳарфлар билан алмаштириб муаммоноmani хал этинг. Улардан хикматли сўз ва унинг муаллифи бўлган урта аср алломасининг исми шарифини билиб оласиз.

Тузувчи Фозилном ОРИПОВ

Газетанинг шу йил 12 октябрда берилган бошқотирманинг жавоблари:

Белгилашган хонадан ракам атрофига соат мили йўналишида: 2. Юнусобод. 4. Хаваскор. 5. «Дилхирож». 8. Усмонова. 9. Ҳайдаров. 12. Махлусий. 15. Дехлавий. 16. Бурхонов.

Ёйлар буйича: 1. Давл. 3. Сули. 6. Сато. 7. Лаҳв. 10. Амап. 11. Асад. 13. Сехр. 14. Имло.

Шакл атрофида «занжир» ҳолида: 17. Шахрисабз. 18. «Зафарнома». 19. Абай. 20. Иилнома. 21. Арк. 22. Кабиса. 23. Аср. 24. Рустам. 25. Мулк. 26. Кафолат. 27. Транзитор. 28. Раис. 29. Сузиш.

Муаммонома

Очқич сўзлар: 1. «Лағзи». 2. Мис. 3. Кон. 4. Хат. Ҳикмат: Саломатлик — инсоннинг ҳазинаси.

**Бош муҳаррир
Акmal AKROMOV**

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар:
133-28-95, 132-11-39,
факс: (3712) 133-29-09.
Ҳақми — 2 босма табоқ офсет
усулиди босилади.
2668 нусxada босилади. Кўнгил бичими А-2

**Душанба, чоршанба
ва жума
кунлари чиқади.**
Нашр кўрсаткичи — 209

Газета Ўзбекистон Давлат
матбуот қўмитасида
10-рақам билан рўйхатта оллинган

Нашрнинг етказиб бериш масалалари буйича турар жойлардаги почта бўлимларида ёки «Тошкент почтаси»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишни тез мулкчи.

Газета «Тошкент оқшомининг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашрий-матбаа акциядорлик компанияси босмасхонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.